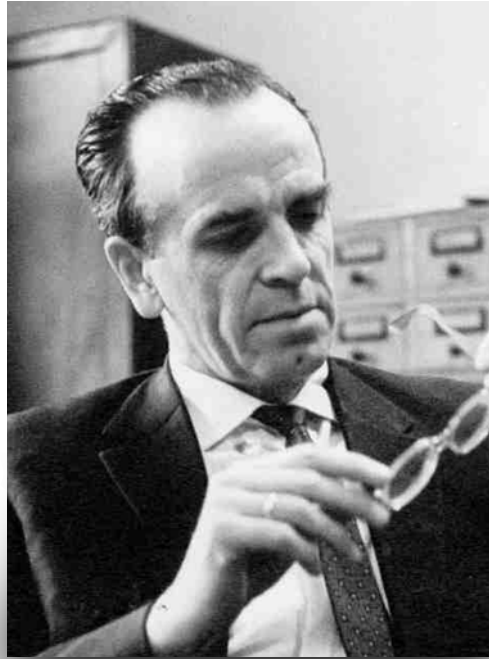

paszkowski

BOHDAN PASZKOWSKI (1916–2000)

Bohdan Paszkowski urodził się 28 marca 1916 roku w Lublinie, gdzie ukończył prywatne gimnazjum o profilu humanistyczno-filologicznym, tzw. Szkołę Lubelską im. Stefana Batorego (1933). W tym samym roku rozpoczął studia równocześnie na Wydziale Matematyki i Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego (2 lata) i Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej. Jako student Politechniki Warszawskiej został kreslarzem w Instytucie Metalurgii i Metaloznawstwa u profesora Jana Czochralskiego (1936), a następnie w Państwowych Zakładach Tele- i Radiotechnicznych (1937). Podczas wojny pracował w Lubelskich Zakładach Elektryfikacji jako technik elektryk (1940–1944); dla ruchu oporu montował urządzenia nadawczo-odbiorcze. Po wyzwoleniu Lublina został zastępcą szefa departamentu Radiokomunikacji w resorcie Poczty, Telegrafu i Komunikacji. Po powrocie do Warszawy pracował w Katedrze Radiotechniki Politechniki Warszawskiej, której kierownikiem był profesor Janusz Groszkowski. Tu uzyskał stopień inżynierski (1946), a następnie przeszedł w Politechnice Warszawskiej wszystkie stanowiska nauczyciela akademickiego do profesora nadzwyczajnego (1961) i profesora zwyczajnego (1969). W 1965 roku został członkiem korespondentem, a w 1976 roku członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk. W 1986 roku Wojskowa Akademia Techniczna przyznała Bohdanowi Paszkowskiemu, godność *doctora honoris causa*.

W latach 1963–1970 był kierownikiem Katedry Przyrządów Elektronowych Politechniki Warszawskiej. W latach 1945–1953 kierował Zakładem Elektroniki Z-3 w Państwowym Instytucie Telekomunikacji, a w latach 1953–1958 pracował w Zakładzie Elektroniki Instytutu Podstawowych Problemów Techniki Polskiej Akademii Nauk. W latach 1966–1973 był dyrektorem nowo utworzonego Instytutu Technologii Elektronowej, a także zastępcą dyrektora ds. naukowych Naukowo-Produkcyjnego Centrum Półprzewodników (od 1970 roku). W 1977 roku powrócił do Instytutu Technologii Elektronowej Politechniki Warszawskiej, a w latach 1978–1986 był dyrektorem Instytutu Fizyki na Wydziale Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej.

Bohdan Paszkowski prowadził wiele oryginalnych i fascynujących wykładów — od „Lamp elektronowych” do „Podstaw technologii elektronowej”, które zapępniały audytorium słuchaczami. Był promotorem w 25 zakończonych przewodach doktorskich. Opracował

Słowa kluczowe

- technologia elektronowa
- lampy elektronowe
- optoelektronika

P

ponad sto recenzji prac doktorskich, habilitacyjnych i wniosków na profesora. Uważany jest za twórcę polskiej *szkoły technologii elektronowej*.

Prace badawcze Bohdana Paszkowskiego kończyły się zawsze konkretną konstrukcją, metodą technologiczną, przyrządem oraz projektami dalszych usprawnień. Do najważniejszych osiągnięć należą: wykorzystanie lampy trójelektrodowej do pomiaru wysokich napięć w.c.z. (1950), opracowanie metody pomiaru napięcia wstecznego lamp elektronowych (1951) oraz współautorstwo wielu przyrządów: magnetronu wnikowego pracującego na fali 10 cm o mocy w impulsie 100 KW (1953), noktowizora snajperskiego (1958) i lampy o fali bieżącej. W latach 1962–1963 opracował technologię złącz próżnioszczelnych german–szkło, german–kovar i szafir–metal, a następnie brał udział w opracowaniu i uruchomieniu lasera helowo-neonowego (1963), lasera ciała stałego na szkłe neodymowym zaprojektowanym i wytopionym w kraju (1964) oraz lasera molekularnego o pracy ciągłej (1968). Jest współautorem katody cermetowej z tlenku toru wykonanej metodą spiekania w próżni w temperaturze 2700°C, detektora podczerwieni PbTe (1963), prototypu infraskopu (1963) oraz modelu półprzewodnikowego wzmacniacza obrazu (1964). Późniejsze zainteresowania naukowe związane były z technologią włókien światłowodowych i optoelektroniką zintegrowaną. Kierując programem badawczo-rozwojowym CPBR 8.12 „Optoelektronika”, zapoczątkował w skali kraju systematyczne badania w tej dziedzinie.

Opublikował ponad dziewięćdziesiąt artykułów naukowych i dwa patenty, dziesięć książek, podręczników i monografii. Do najważniejszych należą: *Lampy elektronowe* (współautor, 1953), *Optyka elektronowa* (1959, 1965), *Electronic Universal Vade-Mecum* (współautor, Pergamon Press i Mc Millan, 1964), *Electron Optics* (1968) oraz *Włókna światłowodowe* (1978).

Z inicjatywy Bohdana Paszkowskiego powstały czasopisma „Electron Technology” w 1968 roku (pierwszy redaktor) oraz „Przegląd Elektroniki” (1969), wydawany od 1970 roku pod nazwą „Elektronika” (członek Kolegium Redakcyjnego Rady Programowej).

Zainicjował i zorganizował I i II Krajowe Narady Elektroniki (1958 i 1962), które miały decydujący i pozytywny wpływ na rozwój polskiej elektroniki. Był współorganizatorem Ko-

mitetu Elektroniki i Telekomunikacji Polskiej Akademii Nauk, członkiem Prezydium, przewodniczącym (1981–1987), a od 1987 roku honorowym przewodniczącym tego Komitetu. Był również członkiem wielu komitetów i towarzystw: Komitetu Fizyki i Komitetu Nauki o Materiałach Polskiej Akademii Nauk, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego (od 1963 roku), Polskiego Towarzystwa Fizycznego (od 1963 roku) i Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej (członkiem honorowym od 1982 roku), Institute of Electrical and Electronics Engineers (*senior member* od 1963 roku), Komitetu Narodowego URSI (od 1965), SPIE (od 1987 roku), Rady Głównej Polskiego Towarzystwa Kultury Technicznej (przewodniczącym od 1985 roku), Stowarzyszenia Elektryków Polskich (od 1938 roku, wiceprezesem w latach 1978–1987, prezesem w latach 1987–1990), Polskiego Komitetu Próżni i Technologii Próżniowych (przewodniczącym w latach 1981–1987), Naczelnej Organizacji Technicznej (członkiem Prezydium przez 5 kadencji) oraz współzałożycielem Prezydium Polskiego Komitetu Optoelektroniki (1987).

Był także członkiem lub przewodniczącym wielu rad naukowych: Instytutu Technologii Materiałów Elektronicznych CEMAT (przewodniczący), Instytutu Technologii Elektronowej CEMI, Instytutu Fizyki Plazmy i Laserowej Mikrosyntezy (zastępca przewodniczącego), Instytutu Fizyki Polskiej Akademii Nauk, Instytutu Fizyki Politechniki Warszawskiej, Instytutu Tele- i Radiotechnicznego (przewodniczący), Przemysłowego Instytutu Elektroniki (przewodniczący) i Centralnego Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Elektronicznego Sprzętu Powszechnego Użytku (przewodniczący).

Był laureatem trzech Nagród I stopnia Ministra Szkolnictwa Wyższego i Nauki (w latach 1963–1970), Nagród Ministra Obrony Narodowej (1975) oraz zespołowej Nagrody Państwowej II stopnia (1968). Odznaczony Krzyżem Oficerskim (1969) i Komandorskim (1976) Orderu Odrodzenia Polski oraz Orderem Sztandaru Pracy II (1970) i I (1985) klasy. Otrzymał również kilkanaście odznak i medali resortowych i stowarzyszeniowych, m.in.: Medal Komisji Edukacji Narodowej (1984), Medal im. Bolesława Rumińskiego nadany przez Naczelną Organizację Techniczną, Złotą Odznakę „Zasłużony dla Politechniki Warszawskiej” (1978).

Zmarł 13 sierpnia 2000 roku.